

Pohojosen reissu. Roope Osmala piteli kädessään kirjekuorta. Kuori antoi jotenkin arvovalatisen vaikutelman avaamattomanakin. Johtuiko se siitä että, se oli tullut kirjattuna, vai johtuiko se kuoren ruskeasta väristä? Roope ei oikein osannut määritellä mistä tunne oli peräisin. Kuka enää lähetti ruskeita kirjeitä? Se selviäisi varmaan kuoren sisällöstä. Roope repi kuoren auki. Sisällä oli kaksi liuskaa kirjoitettua tekstiä. - Tekstin määrä olisi kyllä sopinut yhdellekin, Roope ajatteli. Lähettäjän tiedot olivat molempien liuskojen oikeassa yläkulmassa : " Lakiasiaain toimisto ATTAJA & ATTAJA ". Sama teksti vielä toisen liuskan tekstien jälkeen allekirjoitettuna nimellä " Pentti Attaja". Roope luki liuskojen kuivalla lakitekstillä laaditun sisällön. Huulilta kirposi ainakin pari kiroisaa sanaa. Kirje palautti mieleen vuosia sitten tehdyn pohjoisen vaellusretken. Naapurustoon oli silloin muuttanut puolisonsa keran varsinainen joka-alan monitoimimies Santtu Ruottinen. Havaittuaan Roopen olevan erähenkinen ja varsin innokas kalamies, oli Santtu kuin huomaamatta saanut Roopen innostumaan lapinreissusta. Niinpä oli sitten tehty yhdessä parinviikon vaellusretki tunturimaisemissa. Jokapaikan puuhamies oli sitten tosipaikassa osoittautunut pikemminkin jokapaikan sählääjäksi. Suunnistustaidoillaan kehuskellut Santtu oli jo ensimmäisen viikon lopulla kadottanut kompassin ja saanut heidät eksymään pahemman kerran. Useamman kerran Roope sai kuulla retkikumppaninsa innostuneen äänen: - Kuule. Ei mitään paniikkia, nyt minä ole taas kartalla ja tiedän minne pitää mennä. Ja sitten mentiin, ja jänkä raikui tietäväisen opastajan kommentteja. Ja sitten mentiin Roopen pahimpien pelkojen mukaan ehkä entistäkin enemmän eksyksiin, jos se enää oli mahdollista. Eksymisestä Santtu tuntui tietävän kovin paljon. Taisi olla ihan kovanluokan asiantuntija siinä tieteenlajissa. Tietämys oli tuntunut siirtyvän aivan uudelle tasolle, kun taivaalta alkoi tulla vettä kaatamalla. Roopen ilmoille heittäjä ehdotus leiriytymisestä huonon kelin ajaksi, tuli tyrmätyksi saman tien: - Se olisi pahin virhe, minkä voi erämaassa tehdä, Santtu vakuutti. - Missään tapauksessa ei pidä jäädä paikoilleen. Kukaan ei osaa meitä kaivata ainakaan viikkoon, ja jos meidät joskus kuukausien päästä löydetään jostakin sammaleen peittämästä teltasta, niin nälkään kuolleina vasta. Tai ainakin palentuneina. Liike pitää lämpimänä, ja nyt minä tiedän suunnan tuolle maantielle, joka kartassa on. Matkaa on vajaa kymmenen kilometriä, Kyllä sen pienessä sateessa tallaa reiluun pariin tuntiin. Santtu oli näyttänyt kartalta punaista mutkittelevaa viivaa, joka todella oli maantie, ja paikkaa jossa uskoi heidän olevan. Roope vain epäili tuon jälkimmäisen näkemyksen olevan jotain muuta kuin heidän todellinen sijaintinsa. Epäily osottautui aiheelliseksi heidän saapuessa kuusi tuntia myöhemmin jokivarteen, jossa pienen matkaa alavirran suuntaan näkyi talo ja pihapiirin rakennukset. Joen törmällä olevan saunan piipusta kiertyi sadeilmaan harmaa savukiehkura. - No, niin. Mitäs minä sanoin. Kato ihan ilman kompassia meikä suunnistaa suoraan ihmisten ilmoille. ----- Roope luki kirjeen vielä uudelleen. Kai tästä oli ilmoitettava Santulle. Merkittävästä asiasta tässä oli kyse, ja osallinen Santtu oli tapahtuneeseen mitä suuremmassa määrin. Tuon vaellusreissun jälkeen Roope oli ottanut tietoisesti ja harkiten etäisyyttä Ruottiseen. Puhelinnumero löytyi sentään ja Roope näppäili sen. - Ruottinen! Kuului Santun ääni luurista. - Osmalan Roope tässä terve. Muistatko sen meidän lapinreissun joskus vajaa kymmenen vuotta sitten? - Joo. Meinasitko jotta otetaan uusiksi? Santtu tuntui heti syttyvän tulille santtumaiseen tapaansa. - Ei, olis vähän muuta asiaan liittyvää. - No, sano vaan, Santtu suorastaan intoili avustushaluaan. - Muistatko sen, kun eksyttiin ja viimein osuttiin sen jokivarren talon kohdalle. - Muistan. Minähän se osasin sinne suunnistaa, ja pelkän kartan avulla. - Siinä tuvassahan asui se lapinmuori, joka sitten seuraavana päivänä meidät vei veneellä Vaeskokylään. - Nii, se Aihla. Sehän oli semmonen puoltoistametrinen, yhtä pitkä kun paksukin. Leskirouva, asusteli yksin siellä korvessa. - Siitä

minun piti sinulta kysyäkin. Se Aihla kun lupas meille kuljetuksen ihmisten ilmoille seuraavana päivänä ja lupas majottaa miedät tupaansa yöksi, Roope muistutteli. - Muistan, sehän sano jotta saatte nukkuu tuvassa, kuhan ootte kunnolla ettekä yritä kammarin puolelle tulla. Santtu muisteli. - Niin, jotta sinä sitten kuitenkin kävit siellä kammarissa, Roope totesi vakaalla äänellä. - Mistä sinä sen nyt hoksasit? Santun äänessä oli aavistus levottomuutta. - Eikä siinä kaikki, Roope jatkoi: - Ilmotit sitten vielä minun tietoni omaksesi sille Aihlalle. - No, kun. siis ajattelin jotta sinä kun oot poikamies, ja jos se perrää soittelee, niin parempi on meidän sitten miestenkesken jutella. Mistä sinä nyt tämän kaivoit? Santun äänessä alkoi olla jo huomattavaa levottomuutta. - Sieltä tuli asianajotoimistolta pohjosesta kirje. Minulle. Minun osoitteeseeni ja nimelläni, tosin kirjattuna, Roope kertoi. - No voi perhanan perhana. Mitäs me nyt tehdään? Voisitko sanoa, ettet tuntenut minua. Joku sattumalta samaan matkaan sattunut kulkija, jonka nimeekään et muista, jos satuit edes kuulemaan. Vaimo kyllä repii pelihousunsa, jos saa yhään vihiä jutusta. Minä jään ihan puille paljaille, jos se lähtee. kaikki meillä on sen nimissä ja vielä avioehtokin. Voi saakeli sentään. Pitipä sinunkin houkutella minut sinne lapinretkelle. On tässä sinunkin syytäsi, Santtu vauhkosi. - Kuunteleppas nyt Ruottinen, Roope kivahti luuriin: - Jos sinä lupaat ja vannot ettet koskaan, etkä missään yhteydessä palaa tähän aiheeseen, niin minä hoidan asian niin, ettei sinulle tule mitään seuraamuksia. - Kuule, kyllä lupaan ja vannon, ja jos joskus jotain jeesiä tarviit, mitä tahansa, niin ota yhteyttä. Meikä kyllä järjestää. Santtu tuntui olevan taas elementissään. - Tuskin tulee tapahtumaan, mutta sinä pidät tällä kertaa sanasi, koska sinulla ei ole vaihtoehtoja. - Ihan varmasti, ihan varmasti pidän, Santtu vakuutti: - ihan uteliaisuuttani vain. Kumpi se on? - Miten niin kumpi? Roope oli hämmästelevinään. - Siis tyttö vai poika? - Ei tässä siitä ollut kysymys. Se Aihla on kuollut ja jätti perinnöksi minulle vajaa kolme milliä rahaa ja hieman yli neljäsataa hehtaaria maata jokivarresta.